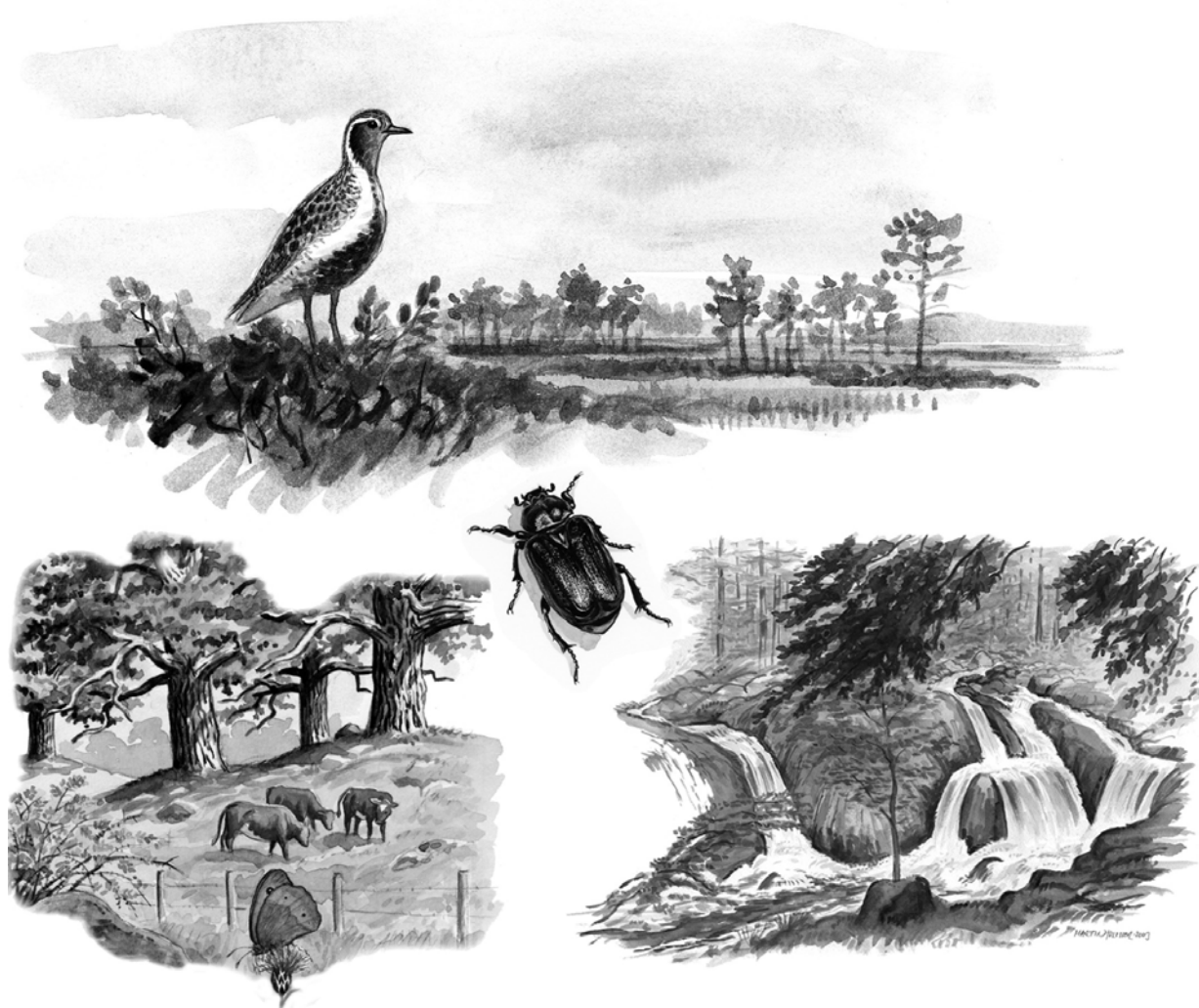

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0520112 Kollungeröd vatten

EU:s medlemsländer bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två EU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitatdirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingsmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsvårdsstyrelsen - www.svo.se - Telefon 033-17 73 30 vx. - E-post: svs@svsvg.svo.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten

Peter Post

BEVARANDEPLAN

Fastställd

2005-08-15

Diarienummer:

511-32372-2005

Sida

3(4)

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0520112 Kollungeröd vatten

Kommun: **Orust** *Områdets totala areal:* **392 ha**

Områdestyp: **pSCI** *Biogeografisk region:* **Boreal**

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

- 3150 - Naturligt eutrofa sjöar med nate eller dybladsvegetation
- 4030 - Ris- och gräshedar nedanför trädgränsen
- 6270 - Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*
- 6410 - Fuktängar med blåtåtel eller starr
- 6430 - Högörtssamhällen
- 8230 - Pionjärvegetation på silikatrika bergytter
- 9070 - Trädklädd betesmark
- 91D0 - Skogbevuxen myr*

Bevarandeplanen behöver uppdateras!

Enligt nuvarande kunskap om området vet vi att

även följande naturtyper finns:

6230 - Stagg-gräsmarker

följande naturtyper inte finns eller inte har naturtypsstatus:

6430 - Högörtängar

8230 - Hällmarkstorräng

91D0 - Skogsbevuxen myr

Utvecklingsmark till ytterligare naturtyper kan finnas. Detta är viktigt att ta hänsyn till.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Det främsta syftet med området är att bevara den för länet unika lerslättsjön med sitt rika fågelliv, samt bibehålla de omgivande kulturpräglade ängs- och betesmarkerna. Särskilt prioriterade naturtyper är 6270 och 91D0.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i december 1995.

Beskrivning av området

Området som utgör riksintresse för naturvård omfattar naturreservatet Kollungeröd vatten som utgör en av Bohuslänns få lerslättsjöar av stort ornitologiskt intresse. Kollungeröd vatten består av ett nordligt och ett sydligt bäcken, som skiljs åt av de två öarna Ängholmen och Lyngholmen. Sjöns omgivning präglas av odlingslandskapet med vidsträckta åker- och betesmarker omväxlande med lövskogspartier och barrskogsklädda sluttningar. Stränderna kantas av vidsträckta vassområden med inslag av näringskrävande, mindre vanliga växter som

smalkaveldun och sprängört. Karaktäristiskt i vattenvegetationen är också stora mattor av flytbladsväxter och undervattensvegetation dominerad av hårslinga och hornsärv. Av stor betydelse för det rika fågellivet är också de omfattande starrängarna som har sin största utbredning innanför vassbältena.

Sjön har en för eutrofa slättlandssjöar typisk fågelfauna. Ängholmen och Lyngholmen utgör dessutom synnerligen goda häckningsplatser för bl a vadare då de här är skyddade mot räv. Då sjön ligger utmed en flyttningsväg utgör den också en god rastlokal för många arter av bl.a. vadare och änder. I området förekommer bl.a. regelbunden häckning av ett par av brun kärrhök. I den s.k. skyddszonen närmast sjön samt på Lyngholmen och Ängholmen råder beträdnadsförbud under perioden 15/3-15/10.

Till de naturskönaste partierna hör jordbrukslandskapet omedelbart väster om sjön samt de båda öarna Lyngholmen och Ängholmen. Den förra ön är kuperad med uppstickande bergknallar omgivna av ljunghed som vittnar om en tidigare intensiv beteshävd och utgör ett mycket karaktäristiskt inslag i landskapsbilden. Tyvärr planterades gran på den sydvästra halvan av ön i början av 60-talet. Ängholmen är mycket låg och nästan fullständigt plan med undantag av en bergknalle på väständan. Öns västra hälft har varit uppodlad medan den andra halvan betades liksom även strandängarna. En relativt stor areal framförallt i områdets yttre delar utgörs av skogsmark som omfattas av en särskild naturvårdsinriktad skogsbruksplan.

Bevarandemål

Målsättningen för området är att nå eller upprätthålla gynnsam bevarandestatus för sjön Kollungeröd vatten med angränsande naturtyper.

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförts. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Markägareförhållanden

Ett stort antal privata markägare.

Vad kan påverka negativt

- Gammal skötselplan för området som ej fullt ut tar hänsyn till utpekade naturtyper enligt Natura 2000.
- Näringsläckage från omgivande jordbruksmarker kan leda till eutrofiering och igenväxning av sjön.
- Spridning av gödsel och bekämpningsmedel i utpekade naturtyper kan påverka flora och fauna negativt.
- Reglering av sjön eller vattendrag uppströms eller nedströms sjön riskerar påverka sjöns naturliga dynamik, vilket kan leda till ökad igenväxning och andra "eutrofieringssymptom", försumpning eller erosion i strandlinjen.
- Markavvattning eller annan påverkan på hydrologin i utpekade naturtyper. I Västra Götalands län råder ett generellt markavvattningsförbud.
- Ohävd, svag hävd och igenväxning av öppna naturtyper.
- Terrängkörning i utpekade naturtyper kan orsaka skador på mark och vatten.
- Skogsbruk i direkt anslutning till utpekade naturtyper och i anslutning till vattenmiljöer kan bl.a. leda till nedrisning, förändrad markhydrologi och tillförsel av sediment och näringsämnen till sjön.
- Omfattande vasstäkt, särskilt i äldre vassbestånd, kan påverka brun kärrhök negativt.

Föreskrifterna för området är uppdelade enligt en zoneringsplan där vissa föreskrifter gäller A) sjön med avlopp och en skyddszon, B) strövzon, rekreationszon, C), jordbrukszon, D) hela reservatet och E) jakt.

Åtgärder och aktiviteter som regleras av reservatsföreskrifter (vissa av föreskrifterna gäller ej markägare och delägare i sjöns fiskevatten eller för jordbrukets eller skogsbrukets behov, se beslut):

A)

- Motorbåtstrafik och annan båttrafik.
- Igenväxning av sjön med vass.
- Användande av kemiska bekämpningsmedel.
- Störning av djurliv (beträdnadsförbud 15/3-15/10).
- Uppförande av byggnad.
- Tippning, fyllning eller anordnande av upplag.
- Plantering av skog i öppna marker.
- All jakt (utom på älg) inom sjön, skyddszonen och ett 50 meter brett strandområde där skyddszon saknas under perioden 15/3-15/10.

B)

- Tippning, fyllning eller anordnande av upplag.

C)

- Plantering av skog i öppna marker.
- Igenväxning av öppna områden.

D)

- Uppförande av byggnad.
- Jakt på korp och rovfågel.
- Anlägga campingplats.
- Luftkabeldragning.

Se även specifika hot för respektive naturtyp och art.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Befintligt skydd:

Hela området är skyddat som naturreservat. För sjön Kollungeröds vatten med en omgivande skyddszon är det dessutom beträdnadsförbud 15/3-15/10.

Övergripande åtgärder:

- Överväga om området skall klassas som SPA-område. Området är ursprungligen avsatt som en värdefull fågelsjö.
- Både föreskrifter och skötselplan för området bör revideras utifrån potentiella hot mot naturtyperna.
- Uppdatera områdets naturvårdsinriktade skogsbruksplan.
- Översyn av Natura 2000-områdets gränser så att hela och inte delar av naturtypsobjekt inkluderas i Natura 2000-området.
- Behovet av, och möjligheten till, en korrigerande vattenregim enligt Pehrsson (1994) bör utredas vid en uppdatering reservatets skötselplanen då detta både kan underlätta skötseln av sjön (t.ex. ersätta behovet av vasstäkt) och förbättra sjöns kvalitet som häckningslokal för många fågelarter.
- Det befintliga dämnet samt förslagna åtgärder bör även utredas ur vandringshinderssynpunkt.

Skötsel:

- Skötseln bör utföras enligt upprättade åtgärdsplaner där sådana finns. Skötseln omfattar i huvudsak röjning av inväxande träd och buskar i öppna naturtyper samt bibehållen eller utökad betesdrift i hävdgynnade miljöer. I flera områden är hävden eftersatt.

- Vid dikesrensning i eller i anslutning till utpekade naturtyper bör markägare samråda med Länsstyrelsen om lämpligt tillvägagångsätt.

- Se över behovet av vassröjning i området. Betesdjuren kan då genom betning på de färskare delarna och påverkan genom trampning hålla även detta område öppet. Det skulle vara positivt om en s.k. blå bård skapades. Den blå bården är den vattenspegel innanför sjöns vassområde som djuren håller öppen och där skapas en zon med lugnt vatten som är värdefull för fågellivet. Äldre vassbestånd bör lämnas intakta.

Se även bevarandeåtgärder under respektive naturtyp och art.

Bevarandestatus

Skrivs efter utförd basinventering.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovsvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåtts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Artportalen. Rapportsystemet för fåglar – Svalan. <http://svalan.viron.se/>.

Bengtsson, B., Lewander L. 1965. Kvalitativ inventering av Kollungeröds vattens och dess närmaste omgivnings flora och fauna.

Hultengren, S., Olsson, K. 1995: Värdefulla odlingslandskap i Göteborgs och Bohus län. Bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturvärden. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, rapport 1995:21. ISSN 1104-487X.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. 1970: Skötselplan för naturreservatet Kollungeröd vatten. Beslut 1970-04-03.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Våtmarker i Göteborgs och Bohus län.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län: Ädellövskogsinventeringen i Orust kommun.

Pehrsson, O. 1972. Naturreservatet Kollungeröd vatten - synpunkter beträffande skydd och vård.

Pehrsson, O. 1994. Utveckling, nuvarande status och förslag till fortsatt skötsel.

Åsander, L. 1989: Ängs- och hagmarker i Orust kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län, 1989:5

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

3150 Naturligt eutrofa sjöar med nate eller dybladsvegetation

Beskrivning: Denna sjötyp har normalt en hög biologisk produktion och innehåller artrika växt- och djursamhällen. Vattnet är grumligt och stillastående. pH är vanligen >7. Kollungeröd vatten som omges av breda vassbälten utgör den enda egentliga fågelsjön i Bohuslän. Sjön regleras genom en fördämning. Sjön Kollungeröds vatten utgör en värdefull häcknings- och rastningslokal för många fågelarter. Naturtypen är känslig för igenväxning, förändrad vattenregim, näringstillförsel och förändringar i hydrologi och hydrokemi.

Bevarandemål: Areal
-Arealen av naturtypen ska vara minst x hektar.

Struktur och funktion
-Totalfosforhalten ska vara större än 25µg/l, men avvikelser från jämförvärdet vara högst klass 2 (tydlig avvikelse).
-Vass täcker högst x % av vattenytan.

Typiska arter
-Förekomsten av typiska kärlväxtarter ska bibehållas eller öka. Därför ska minst 2 av de typiska kärlväxtarterna y och z förekomma i minst x% av provytorna.
-Förekomsten av typiska häckfågelarter ska bibehållas eller öka. Därför ska minst x par av arterna y, z etc häcka i området.

Negativ påverkan:

- Intensiv växtodling i strandzonen ökar risken för erosion samt läckage av växtnäring.
- Regelbunden rensning av diken kan orsaka grumling.
- Upphörd hävd och/eller skogsplantering på omkringliggande betesmarker ökar igenväxningstakten i strandzonen.
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/ eller orsaka genetisk kontaminering.
- Dämmen samt broar och vägtrummor över in- och utflöden kan orsaka vandringshinder.
- Skogsbruk i tillrinningsområdet; slutavverkning, markavvattning och skyddsdikning ökar avrinningen och därmed risken för erosion och läckage av bl a humusämnen och partiklar. Ökad andel barrträd i närområdet ändrar markkemi och förändrar landskapsbilden.
- Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t ex avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras efter genomförd basinventering.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

4030 Ris- och gräshedar nedanför trädgränsen

Beskrivning: Torra till friska hedar på silikatrika podsoljordar, betingade av bete, bränning m.m. Vegetationstyperna uppvisar stor variation beroende på underlag, successionsfaser, fuktighet och hävdintensitet. Naturtypen förekommer bl.a. på sjöns västra sida men även partier med ljunghed i de öppna delarna av Lyngholmen kan komma att inkluderas i naturtypen. Naturtypen är känslig för igenväxning, näringstillförsel och förändrad hydrologi.

Bevarandemål: Areal
-Arealen ris- och gräshedar ska vara minst x hektar eller öka.

Struktur och funktion
-Minst x hektar ska vara väl avbetade varje år vid vegetationsperiodens slut (med ”väl avbetad” menas som regel att betet varit så hårt att ingen skadlig ansamling av förna skett).

-Andelen bar jord ska vara minst x%.

-Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdad landskap ska vara högst x%. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).

-x hektar ljunghed ska brännas var y:e år.

-Det ska finnas minst x stycken grova och x stycken ihåliga lövträd.

Typiska arter
-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x av de typiska kärlväxtsarterna a,b, c etc ska förekomma i minst y% av provytorna.

Negativ påverkan: - Tillskottsutfodring av betesdjur ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.
- Naturtypen hotas framförallt av brist på bete vilket leder till igenväxning med buskar och träd.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: - I områden utan hävd bör bete införas.
- I områden som håller på att växa igen bör träd och buskar röjas bort.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras efter genomförd basinventering.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6430 Högörtssamhällen

Beskrivning: Naturtypen uppträder i regel som igenväxningsfas av en frisk-fuktig betesmark där hävden avstannat. I området förekommer högörtsängar bl.a. på strandängar där hävden varit svag. Målsättningen i strandnära miljöer bör vara att till största delen omvandla högörtsängarna till naturtyperna 6270 och 6410 då dessa bättre motsvarar bevarandesyftet i naturreservatet. Naturtypens förekomst i området är dåligt känd. Naturtypen är känslig för igenväxning, näringstillförsel och förändrad hydrologi.

Bevarandemål: Areal
-Arealen högörtsängar ska vara minst x hektar eller öka.

Struktur och funktion
-Minst x hektar ska ha en öppen struktur.

-Krontäckning av träd och buskar får högst öka med x (10) % jämfört med basinventeringen och totalt får täckningsgraden vara max 10 %.

Typiska arter
-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxterarterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av provytorna.

-Förekomsten av typiska landmollusker ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska landmolluskararterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av transekterna.

Negativ påverkan: - Tillskottsutfodring av betesdjur ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga florans.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: - I områden som håller på att växa igen bör träd och buskar röjas bort.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras efter genomförd basinventering.

Uppföljning: Se tillsvi vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

8230 Pionjärvegetation på silikatrika bergytor

Beskrivning: Tidvis mycket torra, silikatrika bergytor med pionjärvegetation som domineras av fetbladsväxter, mossor och lavar. Typen är i regel beroende av bete. Den anknyter till 8220. Inom området förekommer naturtypen möjligtvis i anslutning till de bergiga partierna på Lyngholmen och Ängholmen samt i det omgivande jordbrukslandskapet med fläckar av berg i dagen men förekomsten och utbredningen är oklar. Naturtypen gynnas av bete. Naturtypen är känslig för näringstillförsel, igenväxning och slitage.

Bevarandemål: Areal
-Arealen pionjärvegetation på silkatrika bergytor ska vara minst x hektar.

Struktur och funktion
-Träd- och busktäckningen ska understiga x (5) %.
-Minst 95 % av objekten och arealen ska vara välhävdad varje år vid vegetationsperioden slut.

Typiska arter
-Förekomsten och täckningsgraden av typiska lavar och kärlväxter ska bibehållas eller öka.

Negativ påverkan: - Brist på bete i markerna runt omkring kan leda till igenväxning med gräs, sly eller buskar.
- Gödsling av marken.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: - Fortsatt eller återupptaget bete av naturtypen.
- Røjning av inväxande sly och buskar vid behov.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras efter genomförd basinventering.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

91D0 Skogbevuxen myr*

Beskrivning: Skogsbevuxen myr omfattar myrområden med en krontäckning på 25-70%. Över 70% krontäckning betecknas som sumpskog. Naturtypens förekomst och utbredning i området är oklar. Naturtypen är känslig för igenväxning, näringstillförsel och förändrad hydrologi.

Bevarandemål: Areal
-Arealen skogsbevuxen myr ska vara minst x hektar.

Struktur och funktion
-Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död/levande ved skall i objektet uppgå till minst 1:5)

-Hela arealen skall ha ostörd hydrologi. Det ska inte finnas diken med avvattande effekt.

Typiska arter
-Minst x av de typiska kärlväxterarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.

Negativ påverkan: - Naturtypen är mycket känslig för skogsbruk (plantering, gallring, slutavverkning etc) i eller i anslutning till ett objekt eller aktiviteter i samband med skogsbruk, t.ex. terrängkörning.
- Dikning, dikesrensning och annat som kan förändra hydrologin och hydrokemin negativt vilket leder till konsekvenser för vegetation samt torvbildning och torvnedbrytning .
- Ökad våtdeposition av kväve, vilket kan förändra näringsstatusen och artsammansättningen i fältskiktet med minskat antal vitmossor och ökad andel gräs, buskar och träd.
- Kalkning, gödsling och/eller spridning av aska i objektet ger förändringar på vegetationens artsammansättning.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: - I den mån naturtypen omfattas av den naturvårdsanpassade skogsbruksplanen undantas lämpligen dessa bestånd från skogsbruk.
- I angränsande bestånd lämnas vid skogsbruk en kantzon mot naturtypen.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras efter genomförd basinventering.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6270 Artrika silikatgräsmarker nedanför trädgränsen*

Beskrivning: Torra till friska gräsmarker i låglandet, ofta på kalkfattig grund, med lång kontinuitet av betesdrift. Markerna kan i tidigare skeden ha varit hävdade genom slätter. De är mer eller mindre ogödslade och har en artrik vegetation av hävdgynnade kärlväxter och svampar. Träd kan förekomma, dock får trädskiktets krontäckning inte överstiga 25 %. Vid tätare krontäckning övergår typen i 9070. Naturtypen uppvisar i landet en mycket stor variation. De torra typerna kan vara örtrika, vara av fårsvingeltyp eller vara hällmarkstorrängar. De friska typerna utgörs av ängsartade rödvensamhällen, örtrika typer, artrika fårsvingelsamhällen eller samhällen av skogsnäva-typ. I området förekommer naturtypen som betade gräsmarker på ett fåtal mindre ytor. Naturtypen är känslig för igenväxning, näringstillförsel och förändrad hydrologi.

Bevarandemål:

Areal

-Arealen artrika silikatgräsmarker ska vara minst x hektar eller öka.

Struktur och funktion

-Minst x hektar ska vara välhävdade varje år vid vegetationsperiodens slut (med "väl hävdad" menas som regel att hävden varit så god att ingen skadlig ansamling av förna skett).

-Negativa indikatorarter ska förekomma med mindre än 5 % täckning eller frekvens (negativa indikatorarter är hundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa, örnbräken, samt blommande exemplar av grenrör, hundäxing och hässlebrodd).

-Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i ett välhävdat landskap ska vara mellan x och y %. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).

-Antalet hamlade (lövtuktade) träd ska vara minst x stycken.

-Antalet grova träd ska vara minst x stycken och antalet ihåliga träd ska vara minst x stycken.

Typiska arter

-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxterarterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av provytorna.

-Förekomsten av typiska fjärilsarter och spillningslevande bladhorningar ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av arterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av transekterna.

Negativ påverkan:

- Tillskottsutfodring av betesdjur ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.
- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.
- Naturtypen hotas framförallt av brist på bete vilket leder till igenväxning med buskar och träd.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder:

- I områden utan hävd bör bete införas.
- I områden som håller på att växa igen bör träd och buskar röjas bort.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus:

Formuleras efter genomförd basinventering.

Uppföljning:

Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

6410 Fuktängar med blååtätel eller starr

Beskrivning: Fuktängar på jordar med stort inslag av kalk, lera eller torv. I typen ingår såväl hävdade som ohävdade marker. Två undertyper finns: a) Fuktängar på neutrala till alkaliska, kalkrika jordar med ett varierande vatteninnehåll, ofta relativt artrika. Här ingår bl.a. ”kalkfuktängen”. b) Fuktängar på surare jordar, ibland torvrika, med blååtätel, tåg- och starrarter. Typen varierar beroende på hävd och hävdintensitet. Naturtypen är den dominerande av natura 2000-naturtyperna och återfinns på stora områden runt sjön. Större delen av naturtypen omfattas av upprättade åtgärdsplaner. Naturtypen är känslig för igenväxning, näringstillförsel och förändrad hydrologi.

Bevarandemål: Areal
-Arealen fuktängar med blååtätel eller starr ska vara minst x hektar eller öka.

Struktur och funktion
-Minst x hektar ska vara välhävdade varje år vid vegetationsperiodens slut (med ”väl hävdad” menas som regel att hävden varit så god att ingen skadlig ansamling av förna skett).

-Negativa indikatorarter ska förekomma med mindre än 5 % täckning eller frekvens (negativa indikatorarter är hundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa samt blommande exemplar av grenrör, rörflen och älgört).

-Minst x % av vattenstranden ska vara blå bård. Storvuxna igenväxningsindikatorer ska inte förekomma i täta bestånd större än 10 m² (storvuxna igenväxningsindikatorer är vass, rörflen, jättegröe, kavedun eller sjösäv).

-Naturtypen är som regel busk- och trädfri. Krontäckning av träd och buskar ska högst vara x %. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (det vill säga träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).

-Naturtypen ska ha en ostörd hydrologi. Alla diken med en avvattnade effekt ska vara igenlagda senast år 2030, med undantag för kulturhistoriskt värdefulla diken.

Typiska arter
-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxterarna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av provytorna.

-Förekomsten av typiska fågelarter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken häckande par av de typiska fågelarterna a, b, c etc. ska förekomma i naturtypen.

Negativ påverkan: Tillskottsutfodring av betesdjur ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

- Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.

- Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar.

- Naturtypen hotas framförallt av brist på bete vilket leder till igenväxning med buskar och träd.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: - I områden utan hävd bör bete införas.
- I områden som håller på att växa igen bör träd och buskar röjas bort.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras efter genomförd basinventering.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

9070 Trädklädd betesmark

Beskrivning: Betesmarker bevuxna med träd och buskar med en krontäckning av minst 25%, antingen hagar med ett glest trädskikt av björk, ek eller andra trädslag, eller dungar av skog i en för övrigt öppen hagmark eller betade skogar med kontinuitet på tidigare utmarker. Hagmarker med grova lövträd är speciellt värdefulla eftersom träden i regel är artrika vad gäller lavar, svampar och evertebrater, med ofta flera rödlistade arter. Floran och faunan i övrigt varierar i hög grad beroende på typ av trädklädd betesmark och var i landet den uppträder. Naturtypen återfinns i ett mindre område söder om sjön och domineras av ek. Naturtypen är känslig för igenväxning och näringstillförsel.

Bevarandemål: Areal
-Arealen trädklädd betesmark ska vara minst x ha eller öka.

Struktur och funktion

-Minst x ha ska vara välhävdade varje år vid vegetationsperiodens slut (med ”väl avbetad” menas som regel att betet varit så hårt att ingen skadlig ansamling av förna skett).

-Negativa indikatorarter ska förekomma med mindre än 5% täckning eller frekvens (Negativa indikatorarter är; hundkex, brännässla, åkertistel, krusskräppa, örnbräken, blåbär, lingon samt grenrör och hässlebrodd).

-Krontäckning av träd och buskar som vuxit upp i välhävdade landskap ska vara mellan x % och y %. Vedartad igenväxningsvegetation ska inte förekomma (d.v.s. träd och buskar som kunnat etablera sig på grund av att hävden blivit för svag).

-Antalet hamlade (lövtuktade) träd ska vara minst x stycken.

-I naturtypen ska det finnas minst x stycken grova och x stycken ihåliga lövträd.

Typiska arter

-Förekomsten av typiska kärlväxter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska kärlväxterarterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av provytorna.

-Förekomsten av typiska lavararter ska bibehållas eller öka. Minst x stycken av de typiska lavararterna a, b, c etc. ska förekomma i minst y % av provytorna.

Negativ påverkan:

- Minskad hävd på grund av färre antal betesdjur leder till igenväxning med träd och buskar.
- Gödning, samt läckage av bekämpningsmedel och gödning från omkringliggande jordbruksmarker med eutrofiering och utarmning av floran som följd.
- Stödutfodring och vinterbete, också med eutrofiering som följd.
- Skogsbruk i eller i anslutning till objektet.
- Ökat graninslag i lövträdsbärande hagmarker.
- Luftföroreningar, främst bilavgaser från angränsande större vägar, kan utarma den känsliga epifytfloran av lavar och svampar som är knutna till gamla grova ekar.
- Ett ökat kvävenedfall kan förändra artsammansättningen i fältskiktet.
- I delar av landet kan även sur nederbörd påverka förutsättningarna för många arter.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder:

- Området bör betas regelbundet.
- Sly, buskar och invandrande gran bör regelbundet röjas bort.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras efter genomförd basinventering.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.
